

In het wetsvoorstel mediation staat dat een mediator psychologische én juridische kennis moet hebben. Tweede Kamerlid Gerard Schouw (D66) vindt dat mediation daardoor onnodig gejuridiseerd wordt.

Hij diende eind december 2014 een amendement in waardoor een mediator alleen psychologisch of juridisch geschoold moet zijn. Is dit een juiste ontwikkeling?

‘Mediation is erop gericht een oplossing te bereiken voor kwesties waar betrokken partijen niet samen uit kunnen komen. Het kan een gang naar de rechter voorkomen. Denk aan een compromis tussen ex-echtgenoten waar beiden zich in kunnen vinden. De mediator begeleidt in opdracht dat proces als onafhankelijke en onpartijdige derde. Het gaat hierbij zeker niet alleen om de wet, maar juist veel vaker om wat voor betrokken partijen als rechtvaardig voelt. Mediation slaagt alleen als mensen de bereidheid hebben er samen uit te komen. Begrijpen wat het belang van de “ander” is. Dat is niet zo wanneer beide partijen vasthouden aan wat maximaal juridisch haalbaar zou kunnen zijn. Om een dergelijk proces in goede banen te leiden, zijn vaardigheden en kennis nodig. En daar moet

door beroepsorganisaties op getoetst worden, of dat in voldoende mate aanwezig is voor een goede beroepsuitoefening. Zo zal men in veel gevallen communicatieve en psychologische kennis nodig hebben. Mediation is procesbegeleiding. Juridische kennis kan nuttig zijn daarvoor, maar is dat niet altijd. Het kan zelfs een sta-in-de-weg zijn. Het gaat dan ook te ver om van elke mediator te verwachten dat hij jurist is of zeer juridisch onderlegd is. Dit zou ervoor zorgen dat het beroep van mediator gejuridiseerd wordt en dat vele goede mediators zich niet meer thuis voelen in hun *legalized* beroepsgroep. Het is voldoende wanneer een mediator kan herkennen wanneer juridische kennis nodig is en op dat moment voorstelt die kennis in te schakelen.’

Stelling:

Een mediator hoeft niet per se
juridisch gekwalificeerd te zijn

EENS

Gerard Schouw,
Tweede Kamerlid D66

ONEENS

Rob van Coolwijk, voorzitter van vereniging van Familie-recht Advocaten Scheidingsmediators (vFAS)

‘De vFAS handhaaft net als de Mediators-FederatieNederland (MfN) haar steun aan de oorspronkelijke formulering van het wetsvoorstel. Een mediator moet beschikken over communicatievaardigheden, kennis van psychologie én juridische kennis. De combinatie van deze drie kerncompetenties is essentieel voor de kwaliteit van een scheidingsmediator en voor alle mediators die actief zijn in het juridische domein, zoals arbeids- en zakelijke geschillen en geschillen met de overheid. Bij scheidingsmediation is juridische kennis essentieel. Echtscheiding kan een juridisch zeer complexe aangelegenheid zijn, waarbij echtgenoten voor moeilijke en ingrijpende keuzen staan. Een scheidingsmediator behoort de echtelieden te informeren over het recht en hen te helpen zich een beeld te vormen van hun rechtspositie. Hoort de erfenis nu wel of niet tot de huwelijksgemeenschap, bestaat

er recht op alimentatie en wat gebeurt er als partijen straks met pensioen gaan? Zonder kennis over het recht en inzage in hun rechtspositie kunnen echtgenoten niet met elkaar onderhandelen over de gevolgen van hun voorgenomen echtscheiding. De mediator informeert de echtgenoten en daarnaast helpt hij partijen met hun onderhandelingen. Partijen kiezen zelf de opties die het best bij hen passen. Wanneer een mediator niet beschikt over juridische kennis zal het genereren van opties moeilijk zijn en kan een mediator niet goed een op maat gesneden oplossing faciliteren. Juridische kennis is dus zeer essentieel voor scheidingsmediators. Echter, heeft een advocaat of notaris wél juridische kennis, maar geen communicatievaardigheden en psychologische kennis in huis, dan is hij toch geen goede mediator.’

NEUTRAAL

*Palko Benedek, voorzitter
Vereniging voor Mediators
en Scheidingsbemiddelaars
in het Notariaat*

'Tijdens de behandeling van het wetsontwerp blijkt dat het gaat om de vraag in hoeverre een mediator ook jurist moet zijn. In de allereerste versies van het wetsontwerp was dat verregaand het geval. In de eindversie is (onder invloed van het mediatorlandschap) het zodanig geformuleerd, dat juridische kennis ondergeschikt is aan psychologische en communicatieve kennis en kunde. Ingeval de registermediator niet zelf beschikt over juridische kennis en kunde, draagt deze er zorg voor dat deze in de mediation beschikbaar komt (artikel 22 Wet registermediator). Neemt niet weg dat in specifieke gevallen van mediation, zoals bij echtscheiding, juridische kennis onontbeerlijk is. Zeker in het geval dat de mediator met een

vaststellingsovereenkomst via de rechter het huwelijk kan ontbinden, zal er sprake moeten zijn van degelijke juridische kennis. Waarom zou de wetgever dat destijds immers wel geregeld willen zien voor de ontbinding bij de zogenaamde flits scheiding? De wetgever stelt daarbij ook eisen aan kwaliteit van de ontbinding en dus aan degene die het begeleidt. Dat waren toen de notaris en advocaat. De Wet registermediator geeft aan dat mediation zich 'in the shadow of the law' moet afspelen. Hij hoeft niet per se juridisch gekwalificeerd te zijn voor veel gevallen van mediation. De (notarieel) jurist en gecertificeerd mediator is dan wel een buitengewone goede en krachtige combinatie.'

'Een mediator kan worden gezien als procesbegeleider. Om verantwoordelijkheid te nemen voor het begeleiden van het proces waarbij partijen in onderling overleg er samen uitkomen, zijn diverse vaardigheden vereist, zoals psychologische en communicatieve vaardigheden. Ook juridische kennis is zeker aan te bevelen en wat mij betreft ook nodig. Het ontbreken van juridische kennis vind ik niet goed denkbaar. Kennis van wetten en procedures is in vrijwel alle gevallen wenselijk, of zelfs noodzakelijk te noemen. Ik kan mij moeilijk voorstellen dat je als mediator, zonder (enige) juridische kennis, je gaat bezighouden met (soms ingewikkelde) juridische

geschillen. Zoals een gecompliceerde vermogensverdeling bij echtscheiding. Omdat je dan op geen enkele wijze kunt inschatten wat juridisch houdbaar is en welke kant het mogelijk op zou gaan bij een rechter en of de uitvoering van de overeengekomen afspraken ook juridisch mogelijk is. Of denk aan de juiste en eenduidige uitleg van bepaalde juridische of wettelijke begrippen. Kortom, zonder te stellen dat een mediator een hoogleraar rechtswetenschappen moet zijn, of per se universitair opgeleid, vind ik het niet goed denkbaar dat een mediator op geen enkele wijze juridisch gekwalificeerd is.'

ONEENS

*Michiel van Nispen,
Tweede Kamerlid SP*

EENS

*Ard van der Steur,
Tweede Kamerlid VVD*

'Mijn initiatiefwetsvoorstellen hebben de bevordering van mediation tot doel. Daarvoor is een kwaliteitsverbetering van mediators essentieel. Om dat te bereiken, stel ik voor eisen te stellen aan opleiding, ervaring en permanente educatie. In mijn ogen hoeft een goede (register)mediator geen jurist te zijn. Er zijn uitstekende mediators die geen jurist zijn. Wel moeten registermediators over juridische basisvaardigheden beschikken.'